

Myndigheten
för civilt försvar

Vägledning

Samverkansplan

– En del i beredskapsmyndigheternas planering
av krigsorganisation

**Samverkansplan – En del i beredskapsmyndigheternas
planering av krigsorganisation**

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Produktion: Advant

Publikationsnummer: MCF0164 – juni 2026
ISBN-nummer: 978-91-7927-766-6

Innehåll

1. Ta fram en samverkansplan	5
1.1 Vad är en samverkansplan?.....	5
1.2 Vad ska planen innehålla?.....	5
1.3 Så tar ni fram planen.....	6
1.3.1 Identifiera vilka uppdrag som kräver samverkan.....	6
1.3.2 Använd scenarier och processen för inriktning och samordning.....	6
1.3.3 Identifiera forum för samverkan.....	7
1.3.4 Identifiera kontakter.....	7
1.3.5 Säkerställ resurser och förmåga.....	7
1.3.6 Dokumentera arbetet i en samverkansplan.....	7
1.3.7 Utbilda, öva och utveckla planen.....	8
2. Om samverkan och aktörsgemensamt arbete	10
2.1 Vad menas med samverkan?.....	10
2.2 Aktörer kan gå olika långt i samverkan.....	10
2.3 Ordinarie och stärkt samverkan.....	11
2.3.1 Exempel från central nivå.....	12
3. Stöd i arbetet	13
3.1 Bedöm behov av samverkan.....	15
3.2 Ta fram en aktörsanalys.....	16
3.3 Inriktnings- och samordningskontakt, ISK.....	17
3.3.1 Vad är en inriktnings- och samordningskontakt?.....	17
3.3.2 Vad gör Inriktnings- och samordningskontakten?.....	18
3.4 Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF).....	19
4. Checklista för arbetet	22

Kapitel 1

Ta fram en samverkansplan

1. Ta fram en samverkansplan

Den här vägledningen riktar sig till er som beredskapsmyndighet. Den är tänkt att användas som stöd i arbetet med att ta fram en samverkansplan för er krigsorganisation. Vägledningen kan även användas av andra aktörer som planerar sitt aktörsgemensamma arbete. En samverkansplan är alltså en plan som beskriver hur samverkan ska bedrivas och med vilka aktörer samverkan ska ske. Vägledningen bygger på Gemensamma grunder – ramverk för ledning och samverkan¹ och utgår från Myndigheten för civilt försvars föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap².

1.1 Vad är en samverkansplan?

En samverkansplan³ beskriver hur myndigheten ska samverka med andra aktörer inför och under höjd beredskap. Planen ska ge stöd för:

- vilka aktörer ni behöver samverka med
- vilka forum som används
- hur kontaktvägar fungerar
- hur samverkan organiseras

Planen ska också beskriva hur andra aktörer kan komma i kontakt med myndigheten, till exempel genom en funktion motsvarande tjänsteperson i beredskap.

1.2 Vad ska planen innehålla?

Enligt föreskrifterna ska samverkansplanen beskriva både hur samverkan ska gå till och hur andra aktörer kan komma i kontakt med er, till exempel genom en funktion motsvarande tjänsteperson i beredskap.

Besvara dessa frågor i er samverkansplan

- Vilka av våra uppdrag kräver samverkan?
- Vilka aktörer behöver vi samverka med?
- Vilka forum använder vi för samverkan?
- Hur fungerar våra kontaktvägar?
- Hur organiserar vi samverkan?

Not 1. www.mcf.se/ledningsamverkan

Not 2. MSBFS 2025:4, se särskilt 10 §, punkt 8.

Not 3. Begreppet samverkansplan förekommer ofta även i stabssammanhang, då responsplanering också kräver en bild av vilka aktörer som arbetar tillsammans och med vilka uppgifter, ofta används då en enklare mall.

1.3 Så tar ni fram planen

1.3.1 Identifiera vilka uppdrag som kräver samverkan

Utgå från myndighetens uppdrag som kräver samverkan med andra, det kan vara ett uppdrag eller flera. Exempelvis om myndigheten har ett geografiskt områdesansvar eller ett sektorsansvar som ställer krav på att leda samverkan (leda en ISF), eller om uppdraget snarare handlar om att delta i samverkan (kunna delta i en ISF). Om myndigheten har flera uppdrag kan en plan per uppdrag tas fram. Om uppdragen skiljer sig åt i fredstid och höjd beredskap behöver det tas med i planeringen.

1.3.2 Använd scenarier och processen för inriktning och samordning

Med utgångspunkt i uppdragen ovan kan aktuella frågor och aktörer identifieras genom att använda processen för aktörsgemensam inriktning och samordning⁴. Det finns också framtagna typsituationer från Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030 (MSB 2025-08877) som med fördel kan användas i arbetet.

Vid samhällsstörningar eller höjd beredskap kan processen användas som stöd för att strukturera det aktörsgemensamma arbetet och skapa en gemensam arbetsgång för samverkan. Processen består av sju steg och inleds med att ni bedömer behovet av samverkan (se figur 1).

Ni kan använda processen i arbetet med samverkansplanen på två sätt:

- 1. För att säkerställa er förmåga att arbeta enligt processen:**

Planen bör beskriva hur myndigheten säkerställer förmåga att arbeta enligt processen vid samhällsstörningar och höjd beredskap. Det kan till exempel handla om utbildning och övning.

- 2. Använd processen i den förberedande planeringen**

Vissa delar av processen kan ni använda redan i planeringsarbetet. I dessa fall kan ni använda scenarier för att identifiera relevanta aktörer, frågor som kan kräva samverkan samt aktuella forum och arbetssätt.

Not 4. MCF0053, 2026.

Figur 1. Processen för aktörsgemensam inriktning och samordning

1.3.3 Identifiera forum för samverkan

Vid höjd beredskap eller krig kommer troligen både ordinarie och stärkt samverkan vara aktuell. Ett steg i arbetet med samverkansplanen kan därför vara att i förväg identifiera befintliga och tillkommande forum och arbetssätt, både för ordinarie och stärkt samverkan.

1.3.4 Identifiera kontakter

En viktig del i arbetet med en samverkansplan är att i förväg identifiera Inriktnings- och samordningskontakter (ISK). Hos vissa aktörer består denna av en tjänsteperson i beredskap (TiB). Varje aktör i beredskapssystemet bör ha en inriktning- och samordningskontakt för att öka tillgängligheten samt tydliggöra och underlätta kontakten med andra aktörer. Identifiera vilka kontakter som är viktiga för er och hur de går att nå. Beskriv också er myndighets Inriktnings- och samordningskontakt och hur den fungerar.

1.3.5 Säkerställ resurser och förmåga

Samverkansplanen bör också innehålla en beskrivning av hur personella resurser och förmåga säkerställs i samverkansarbetet. Det kan t.ex. handla om tillräcklig utbildning och övning och kontinuitetshantering av samverkansarbetet.

1.3.6 Dokumentera arbetet i en samverkansplan

Dokumentera arbetet i en samverkansplan.

Viktigt!

Enligt Myndigheten för civilt försvars föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap (MSBFS 2025:4) behöver samverkansplanen fungera tillsammans med övriga planer, till exempel sambandsplan, informationsförsörjningsplan och lokalplan.

Samverkansplanen kan också behöva förhålla sig till överordnade planer och andra styrande dokument inom myndigheten.

1.3.7 Utbilda, öva och utveckla planen

När planen är fastställd behöver personalen utbildas och övas regelbundet. Utbildning och övning hjälper er att pröva och utveckla planen, utveckla kompetens och arbetssätt, testa samverkan i praktiken samt hålla planen aktuell över tid.

Utbildning och övning är också ett sätt att identifiera förbättringsbehov och revidera planen vid behov.

Kapitel 2

Om samverkan och aktörsgemensamt arbete

2. Om samverkan och aktörsgemensamt arbete

Här får ni en grundläggande förståelse för hur samverkan fungerar inför och under höjd beredskap. Kapitlet beskriver centrala begrepp, olika nivåer av samverkan samt skillnaden mellan ordinarie och stärkt samverkan.

2.1 Vad menas med samverkan?

Så här definieras termen **samverkan** i Gemensamma grunder – ramverk för ledning och samverkan:

”Att i ett sammanhang, där ingen har mandat att bestämma över någon annan, åstadkomma inriktning och samordning genom informationsdelning och överenskommelser.”

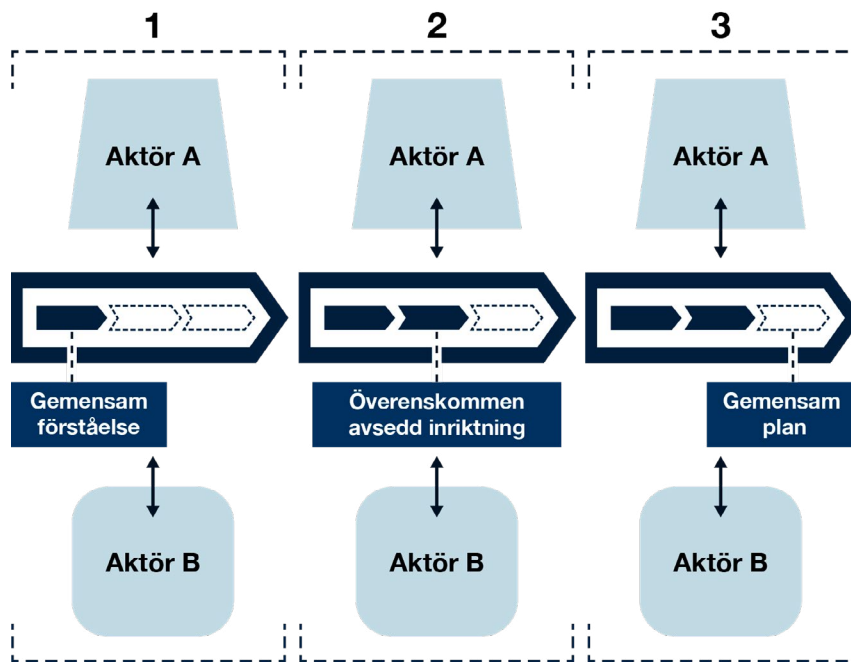
Överenskommelser som uppstår i samverkan behöver tas om hand och omsättas i respektive organisation. Det kan till exempel handla om gemensamma prioriteringar eller ett gemensamt arbetssätt (en plan).

2.2 Aktörer kan gå olika långt i samverkan

Samverkan kan se olika ut beroende på behov och situation (se figur 2. Aktörer kan gå olika långt i samverkan):

1. **Dela information:** Ibland räcker det att ni delar information med varandra för att skapa en gemensam förståelse för situationen.
2. **Enas om riktning:** Ibland behöver ni dela information och komma överens om en aktörsgemensam inriktning.
3. **Planera och samordna tillsammans:** Ibland behöver ni dela information, enas om inriktning och dessutom planera samt koordinera arbetet (eller delar av arbetet) tillsammans.

Figur 2. Aktörer kan gå olika långt i samverkan

2.3 Ordinarie och stärkt samverkan

Samverkan kan ske både som ordinarie och/eller stärkt samverkan beroende på situation och behov. Vid höjd beredskap eller krig kommer troligen både ordinarie och stärkt samverkan vara aktuell. Ett steg i arbetet med samverkansplanen kan därför vara att i förväg identifiera de former och forum ni kan, både för ordinarie och stärkt samverkan.

Tabell 1. Skillnaden mellan ordinarie och stärkt samverkan

Ordinarie samverkan	Stärkt samverkan
Regelbunden	Tillfällig
Fasta forum	Situationsanpassade forum
Används löpande i vardagen	Aktiveras när ordinarie former inte räcker

Ordinarie samverkan: Den ordinarie samverkan är grunden för det aktörs-gemensamma arbetet med inriktning och samordning. Denna samverkan sker inför och under samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap, i fasta konstellationer enligt en fastställd, regelbunden rytm. Ordinarie samverkan handlar om att dela information, stämma av kring aktuellt läge, rapportera avvikelser och identifiera risker. På så vis skapas förutsättningar för ett tidigt och proaktivt agerande. De kontakter och den tillit som behövs vid samhällsstörningar skapas i vardagen.

Stärkt samverkan: När den ordinarie samverkan inte räcker till för att hantera situationen behövs stärkt samverkan. Stärkt samverkan är tillfällig och sker i ett situationsanpassat format med de myndigheter och andra aktörer som berörs (exempelvis företag, branschorganisationer och ideella organisationer) och med situationsanpassade arbetssätt. Den stärkta samverkan kompletterar den ordinarie samverkan.

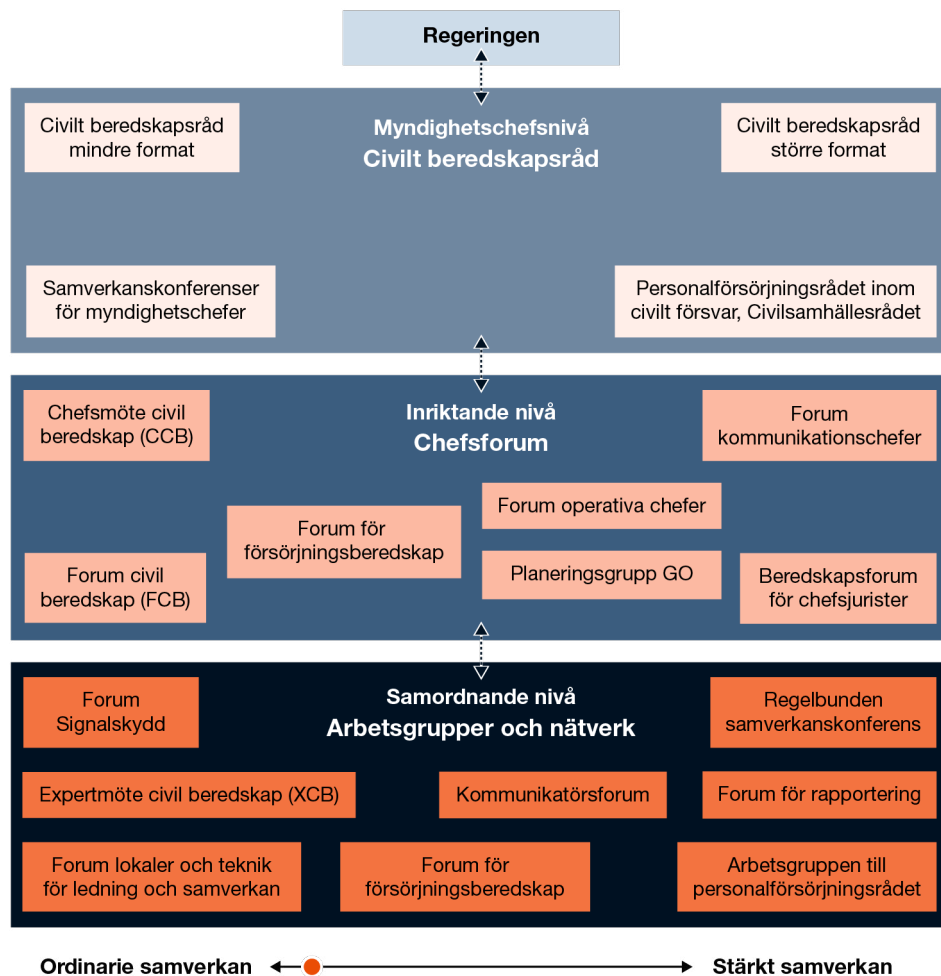
Stärkt samverkan kan behövas exempelvis i mer ansträngda situationer under fredstida kriser och höjd beredskap då grundläggande skyddsvärden hotas och det finns många gemensamma utmaningar som behöver hanteras effektivt. Stärkt samverkan kan också behövas för att det, kopplat till en viss situation eller fråga, uppstår mer specifika behov av inriktning och samordning som mer effektivt hanteras vid sidan av den ordinarie samverkan. Den stärkta samverkan utformas utifrån behoven och kan inkludera både tidigare använda och helt nya arbetssätt som bedöms effektiva i den aktuella situationen.

2.3.1 Exempel från central nivå

På central nivå omfattar **ordinarie** samverkan till exempel den skriftliga lägesrapporteringen som Myndigheten för civilt försvar regelbundet, en gång per månad, begär in från länsstyrelser och sektorsansvariga myndigheter. Syftet med lägesrapporteringen är att upprätthålla en normalbild och tidigt upptäcka behov av åtgärder. Rapporteringen används för att upprätthålla en nationell samlad lägesbild som rapporteras en gång per månad till Regeringskansliet.

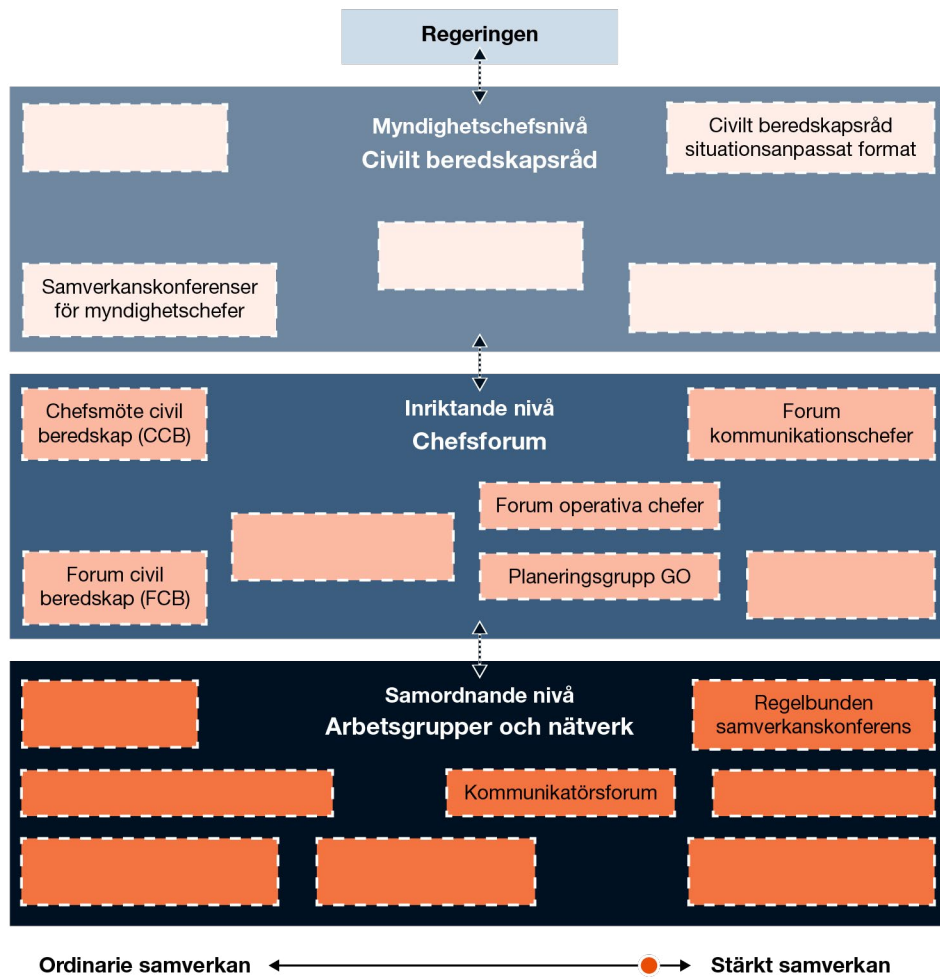
Den ordinarie samverkan inför och under fredstida kriser och höjd beredskap omfattar också de regelbundna samverkansforum som Myndigheten för civilt försvar kallar till. I forumen ingår beredskapsmyndigheter och forumen finns på tre gemensamma organisatoriska nivåer: myndighetschefs nivå, inriktande nivå och samordnande nivå.

Figur 3. Bilden illustrerar aktuella mötesforum under ordinarie samverkan

Den **stärkta** samverkan kan, utöver den regelbundna lägesrapporteringen, omfatta en mer situationsanpassad skriftlig rapportering till Myndigheten för civilt försvar, och ett mer riktat arbete med att ta fram samlade lägesbilder. Den stärkta samverkan inkluderar också situationsanpassade operativa forum. När det finns specifika problem att lösa och läget är mer ansträngt kan de närmast berörda aktörerna behöva samlas för att komma överens om inriktning och hur man tillsammans ska hantera situationen så effektivt som möjligt. I dessa situationer behöver det finnas en flexibilitet att föra dialog och samverka i anpassade konstellationer.

Figur 4. Bilden illustrerar aktuella mötesforum under stärkt samverkan

Kapitel 3

Stöd i arbetet

3. Stöd i arbetet

I det här kapitlet får ni stöd i arbetet med att bedöma behov av samverkan, identifiera relevanta aktörer och planera för samverkan inför olika situationer. Frågorna i kapitlet kan användas både under en pågående samhällsstörning och i den förberedande planeringen inför höjd beredskap.

I den förberedande planeringen kan det vara bra att utgå från scenarier eller typsituationer, exempelvis från **Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030** (MSB 2025-08877). Arbetet behöver utgå från

- myndighetens uppdrag och ansvar
- vilken form av samverkan som kan bli aktuell
- vilka roller och funktioner som kan behöva bemannas
- vilka forum och kontaktvägar som redan finns.

Det är också viktigt att ta höjd för att nya behov av samverkan kan uppstå beroende på situationen.

3.1 Bedöm behov av samverkan

Processen för aktörsgemensam inriktning och samordning bygger på att aktörerna ser ett behov av att arbeta tillsammans. Ett första steg är därför att bedöma om situationen kräver samverkan. Som stöd finns materialet **Bedöma behov av samverkan**⁵.

Utgå gärna från ett eller flera scenarier och diskutera följande frågor. Om svaret på frågorna är ”ja” eller ”kanske” går ni vidare till att arbeta med aktörsanalys.

Not 5. MCF0055, 2026.

Frågor för att bedöma behovet av samverkan

Behöver vi samverka?

- Uppfyller situationen kriterier för samverkan?
- Ligger det inom vårt ansvar att ta initiativ till samverkan, även om kriterierna inte är helt uppfyllda?
- Finns det behov av samordning mellan olika aktörer för att uppgifterna ska kunna lösas?

Behöver vi skapa en gemensam inriktning?

- Finns det behov av en gemensam målbild eller inriktning mellan flera aktörer?
- Finns det behov av samordnad kriskommunikation för att minska oro eller motverka ryktesspridning?

Kan behoven förändras över tid?

- Kan behovet av samverkan öka längre fram?
- Finns det ett värde i att etablera samverkan redan nu om situationen förvärras?

3.2 Ta fram en aktörsanalys

Om ni behöver samverka med andra aktörer är det en fördel att i förväg ha identifierat vilka aktörer som kan bli berörda i olika situationer. En aktörsanalys hjälper er att skapa en överblick över vilka aktörer som behöver involveras och hur samverkan kan behöva fungera. Som stöd finns materialet **Ta fram en aktörsanalys**⁶.

En aktörsanalys kan hjälpa er att

- identifiera vilka aktörer som är eller bör vara involverade
- förstå aktörernas ansvar, roller och prioriteringar
- identifiera behov av samordning och informationsdelning
- kartlägga kontaktvägar och rapporteringsbehov.

Vilka aktörer som behöver samverka beror alltid på situationen. Samtidigt går det ofta att göra förberedande analyser som kan användas som grund och sedan anpassas utifrån den aktuella händelsen.

Det kan också vara värdefullt att i förväg reflektera över vilka krav som kan behöva ställas på personal som ska arbeta i samverkan med andra aktörer, både hos den egna organisationen och hos samverkande aktörer.

Not 6. MCF0056, 2026.

Frågor att utgå från i en aktörsanalys

Vilka aktörer berörs?

- Vilka aktörer har ansvar för att hantera situationen?
- Har någon aktör ett särskilt ansvar för att leda samverkan?
- Vilka aktörer är direkt berörda av händelsen?
- Vilka aktörer kan påverkas om situationen förvärras?

Hur ser samverkan ut idag?

- Finns det befintliga forum, samverkansstrukturer eller utarbetade kontaktvägar?
- Finns det författningsstyrda krav på rapportering eller informationsdelning mellan aktörer?
- Saknas någon aktör i samverkan?

Vilka behov och prioriteringar kan uppstå?

- Vad har olika aktörer för fokus och prioriteringar vid höjd beredskap?
- Finns det behov av att involvera ytterligare aktörer, exempelvis företag, frivilligorganisationer eller andra myndigheter?
- Vilka frågor eller problem kan behöva hanteras gemensamt?

3.3 Inriktnings- och samordningskontakt, ISK

I samverkansarbetet behöver det vara tydligt hur andra aktörer kommer i kontakt med myndigheten inför och under en samhällsstörning. Därför behöver samverkansplanen beskriva myndighetens inriktnings- och samordningskontakt (ISK), hur funktionen fungerar och hur kontakt kan tas.

3.3.1 Vad är en inriktnings- och samordningskontakt?

Inriktnings- och samordningskontakten (ISK) är den primära kontaktvägen in i en organisation inför och vid samhällsstörningar. ISK ska göra det möjligt för andra aktörer att snabbt komma i kontakt med rätt delar av organisationen. Rollen som ISK beskrivs närmare i **Aktörsgemensamt arbete – Organisering och roller**⁷.

Varje aktör i beredskapssystemet bör ha en kontaktpunkt för att

- öka tillgängligheten
- underlätta kontakt mellan aktörer
- skapa förutsättningar för tidig samverkan.

Hos vissa aktörer motsvaras ISK-rollen av en tjänsteperson i beredskap (TiB).

Not 7. MCF0046, 2026.

I arbetet med samverkansplanen behöver ni beskriva

- hur er egen ISK fungerar
- hur andra aktörer når er ISK
- hur ni når andra aktörers ISK.

3.3.2 Vad gör Inriktnings- och samordningskontakten?

Inriktnings- och samordningskontakten tar emot och förmedlar larm eller annan information vid en inträffad eller befarad samhällsstörning. ISK ser till att rätt mottagare nås i den egna organisationen och upprätthåller initialt kontakt med andra aktörer.

Varje organisation avgör själv vilka uppgifter och befogenheter rollen ska ha. Det kan till exempel handla om att sammankalla den egna ledningsorganisationen eller initiera aktörsgemensam samverkan.

En inriktnings- och samordningskontakt bör

- bedriva omvärldsbevakning inom organisationens ansvarsområde
- vara tillgänglig och enkel att kontakta för andra aktörer
- se till att rätt mottagare nås inom den egna organisationen
- kunna initiera och delta i aktörsgemensam samverkan
- kunna bidra till en initial bedömning av händelser och vilka aktörer som berörs
- ha tydligt ansvar och befogenhet att vidta åtgärder utifrån organisationens uppdrag.

Omvärldsbevakning

Syftet med omvärldsbevakning är att upptäcka, verifiera och följa händelser och trender. Omvärldsbevakningen behöver ske kontinuerligt för att tidigt kunna upptäcka förändringar och följa hur situationer utvecklas över tid. Omvärldsbevakning är därför en viktig del i arbetet med lägesbilder och samverkan. Stöd för arbetet finns i dokumentet **Omvärldsbevaka** (MCF0072, 2026).

Figur 5. Inriktning- och samordningskontakt, ISK

3.4 Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)

Det aktörsgemensamma arbetet kan ske i en grupp aktörer som har satts samman i syfte att komma överens om hur en nära förestående eller inträffad samhällsstörning ska hanteras gemensamt. Detta kallas för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) men det kan i praktiken också ha många andra namn.

Vid en befarad eller pågående samhällsstörning är det viktigt att alla aktörer redan vid svaga signaler agerar proaktivt och vidtar egna och aktörsgemensamma åtgärder. Alla aktörer kan lyfta och poängtera behovet av aktörsgemensamt arbete.

Arbetet kan genomföras av ett fåtal personer eller, när samhällsstörningens komplexitet eller omfattning kräver det, av ett stort antal personer. Organiseringen av det aktörsgemensamma arbetet kan anta olika former. Det kan vara olika möten, fysiska eller digitala, mellan aktörer. Det kan också vara i form av arbete som sker mellan eller parallellt med möten.

Alla aktörer behöver vara förberedda på samverkan

Aktörer med geografiskt områdesansvar eller sektorsansvar ska kunna stå värd för en ISF, men alla aktörer behöver vara förberedda på att kunna delta i aktörsgemensamt arbete.

I arbetet med samverkansplanen behöver ni därför ta höjd för

- när ni kan behöva delta i en ISF
- när ni kan behöva leda eller stå värd för en ISF
- vilka funktioner och resurser som då kan behövas.

I vissa situationer kan det även behövas ett aktörsgemensamt analys- och beslutsstöd. Mer information finns i **Aktörsgemensamt arbete – Organisering och roller** (MCF0046, 2026).

Figur 6. I en inriktnings- och samordningsfunktion sker arbetet aktörsgemensamt för att uppnå inriktning och samordning

Kapitel 4

Checklista för arbetet

4. Checklista för arbetet

Här hittar ni en checklista som ni kan använda när ni tar fram eller uppdaterar er samverkansplan. Punkterna följer samma ordning som arbetet beskrivs i vägledningen – den ordning arbetet vanligtvis genomförs i.

Uppdrag och samverkansbehov

- Identifiera vilka uppdrag som kräver samverkan.
- Beskriv om uppdragen skiljer sig mellan fredstid och höjd beredskap.
- Använd scenarier och processen för inriktning och samordning i ert arbete.

Aktörer och forum

- Identifiera vilka aktörer ni behöver samverka med.
- Ta fram en aktörsanalys.
- Identifiera befintliga forum för ordinarie samverkan.
- Identifiera vilka forum eller arbetsätt som kan behöva etableras vid stärkt samverkan.

Kontaktvägar och funktioner

- Beskriv hur samverkan ska organiseras.
- Beskriv er inriktnings- och samordningskontakt (ISK).
- Säkerställ att viktiga kontaktvägar till andra aktörer är dokumenterade och fungerar.
- Beskriv hur kontaktvägar används vid samhällsstörningar och höjd beredskap.

Resurser och förmåga

- Beskriv hur ni säkerställer personella resurser för samverkan.
- Säkerställ att personal har rätt utbildning och övning.
- Beskriv hur kontinuitet i samverkansarbetet upprätthålls.

Dokumentation och utveckling

- Dokumentera arbetet i en samverkansplan.
- Säkerställ att planen fungerar tillsammans med andra planer enligt MSBFS 2025:4.
- Utbilda och öva regelbundet utifrån planen.
- Följ upp och revidera planen vid behov.

**Myndigheten
för civilt försvar**